

טיוטת תקנות הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (בקשה לרישיון, בחינות, התמחות ואגרות) (תיקון), התש"ע – 2009

בתוקף סמכותי לפי סעיף 5 לחוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה - 1995¹ (להלן – החוק), על פי הצעת הרשות ובהתאם לסעיפים 7, 8, 30 ו-41 לחוק ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה :

1. תיקון הפתיח
בפתיח לתקנות הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (בקשה לרישיון, בחינות, התמחות ואגרות), התשנ"ז - 1997² (להלן – התקנות העיקריות), במקום "סעיף 5" יבוא "סעיפים 2(ד)(1), 5, 7, 8, 30, 41 ו-42" והמילים "ובהתאם לסעיפים 7, 8, 30 ו-41 לחוק" יימחקו.
2. ביטול תקנה 4
תקנה 4 לתקנות העיקריות- בטלה.
3. תיקון תקנה 7
בתקנה 7 לתקנות העיקריות-
 - (1) בתקנת משנה (א), במקום "בחינות היסוד המפורטות בתוספת הראשונה ובחינה מקצועית א' כמפורט בתוספת השניה, הכל לפי הנושאים המפורטים בתוספות האמורות" יבוא "בחינה בדיני ניירות ערך ואתיקה מקצועית ובחינה מקצועית א'";
 - (2) בתקנת משנה (ב), במקום "בחינות היסוד המפורטות בתוספת הראשונה והבחינות המקצועיות המפורטות בתוספת השניה, הכל לפי הנושאים המפורטים בתוספות האמורות" יבוא "בחינה בדיני ניירות ערך ואתיקה מקצועית, בחינה מקצועית א' ובחינה מקצועית ב'";
 - (3) אחרי תקנת משנה (ב), יבוא :
"ב(1) נושאי הבחינות לפי תקנות משנה (א) ו-(ב) ייקבעו בתוספת ;
(2) יושב ראש הרשות ראשי לקבוע את פירוט הנושאים לבחינות ; פירוט כאמור יפורסם באתר האינטרנט של הרשות והודעה על כך תפורסם ברשומות. שינוי או עדכון בפירוט נושאי הבחינה יפורסם לא יאוחר משישה חודשים לפני מועד הבחינות ;"
(4) תקנת משנה (ג) –בטלה.

¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 416 ; התשס"ה, עמ' 840.
² ק"ת התשנ"ז, עמ' 352 ; התשס"ז עמ' 411.

4. תיקון תקנה 12 בתקנה 12 לתקנות העיקריות, המילים "שאינו פטור מהן לפי תקנה 14"- יימחקו.
5. תיקון תקנה 13 בתקנה 13(ב) לתקנות העיקריות, במקום "שהוזהר ולא" יבוא "שלא".
6. ביטול תקנה 14 בתקנה 14 לתקנות העיקריות – בטלה.
7. החלפת תקנה 15 במקום תקנה 15 לתקנות העיקריות, יבוא-

15. "בקשה לאמון (א) בעל רשיון המבקש לאמון מתמחה יגיש מתמחה לרשות בקשה לשמש כמאמן כאמור, בצירוף הצהרה על עמידתו בתנאים הקבועים בתקנה זו; בקשה והצהרה כאמור יוגשו באופן נפרד ביחס לכל מתמחה;

(ב) הרשות תאשר בעל רישיון כמאמן למתמחה מסוים, אם ראתה שנתקיימו לגביו כל אלה:

(1) הוא יחיד בעל רשיון מתאים חמש שנים לפחות; לענין זה, "רשיון מתאים"- (א) למאמן מתמחה בייעוץ השקעות או בשיווק השקעות- רשיון יועץ השקעות, משווק השקעות או מנהל תיקי השקעות; (ב) למאמן מתמחה בניהול תיקי השקעות- רשיון מנהל תיקי השקעות";

(2) עיסוקו העיקרי בשלוש מתוך שש השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה וכן במועד הגשת הבקשה- (א) למאמן מתמחה בייעוץ השקעות או בשיווק השקעות-עיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות או בניהול תיקי השקעות; (ב) למאמן מתמחה בניהול תיקי השקעות- עיסוק בניהול תיקי השקעות;

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), לא תאשר הרשות בקשה, אם התקיים אחד מאלה:

(1) המתמחה הינו בן משפחה של המאמן;

(2) המאמן כפוף למתמחה ביחסי העבודה ביניהם, או היה כפוף לו בעבר ;

(3) מצאה הרשות, לאחר שנתנה למבקש הזדמנות להשמיע את טענותיו, כי המאמן אימן מתמחה בצורה בלתי נאותה או כי קיימות נסיבות שבשלהן אין הוא ראוי לשמש כמאמן בכלל או כמאמן למתמחה מסוים."

הוספת תקנה 15 א 8. אחרי תקנה 15 לתקנות העיקריות יבוא :

"החלפת מאמן 15א. (א) מתמחה רשאי להחליף מאמן במהלך תקופת התמחותו, ובלבד שהמתמחה יעבוד אצל כל אחד מן המאמנים תקופה של שלושה חודשים לפחות ;

(ב) מתמחה המבקש להחליף מאמן כאמור בסעיף קטן (א), יגיש בקשה על כך לרשות 30 ימים לכל הפחות לפני המועד המבוקש להחלפה, באופן הקבוע בתקנה 18, ויצרף אליה התייחסות המאמן המוחלף לנסיבות ההחלפה."

החלפת תקנה 17 9. במקום תקנה 17 לתקנות העיקריות יבוא -

"רישום להתמחות 17. לא יירשם אדם כמתמחה אלא אם כן עמד בבחינה באתיקה מקצועית ודיני ניירות ערך ובבחינה מקצועית א'."

תיקון תקנה 18 10. בתקנה 18(א) לתקנות העיקריות במקום "ויצרף אליה כתב התחייבות לפי הטופס שבתוספת השלישית, חתום ביד מאמן" יבוא "יחד עם בקשת המאמן לפי תקנה 15(א)".

תיקון תקנה 19 11. בתקנה 19 לתקנות העיקריות-

(1) בתקנת משנה (א), אחרי "אצל מאמנו" יבוא "בעיסוקים נשוא ההתמחות";

(2) בתקנת משנה (ב), בסופה יבוא "תקופת ההתמחות לבעל רשיון יועץ השקעות או משווק השקעות המבקש להתמחות בניהול תיקים היא ששה חודשים";

(3) בתקנת משנה (ד) במקום "(ב)" יבוא "(ג)";

(4) בתקנת משנה (ה), בסופה יבוא "למעט היעדרויות של עד עשרים ימים במהלך תקופת ההתמחות, ובלבד שהמתמחה היה נתון באותם ימי היעדרות לאימונו של בעל רשיון אחר שאושר כמאמן על פי תקנה 15".

תיקון תקנה 22 12. בתקנה 22 לתקנות העיקריות במקום "כתב התחייבותו" יבוא "הצהרתו לפי תקנה 15(א)".

תיקון תקנה 23 13. בתקנה 23(א) לתקנות העיקריות, המילים "בנוסח שבתוספת הרביעית" – יימחקו, ובסופה יבוא "התקיימה ההתמחות אצל יותר ממאמן אחד בהתאם לתקנה 15א, יוגש האישור בחתימתו של כל אחד מהמאמנים".

תיקון תקנה 24 14. בתקנה 24 לתקנות העיקריות - (1) בתקנת משנה (א), במקום הסיפה החל במילים "בעל רישיון" יבוא "ואולם-

(א) יחיד המבקש רישיון לפי סעיף 8א לחוק, ישלם לרשות כפל האגרה האמורה ;

(ב) יחיד המבקש לחדש רישיון לאחר התלייתו ישלם לרשות אגרה בסך מחצית האגרה האמורה ;

(2) בתקנת משנה (ב), הסיפה החל במילים "בעל רישיון"- תימחק ;

(3) בתקנת משנה (ג), הסיפה החל במילים "בעל רישיון"- תימחק ;

(4) אחרי תקנת משנה (ג), יבוא :

"(ד) בעל רישיון יועץ השקעות המבקש רישיון משווק השקעות או בעל רישיון משווק השקעות המבקש רישיון יועץ השקעות- ישלם לרשות מחצית האגרה הקבועה בתקנות משנה (א) עד (ג), ואולם בעל רישיון משווק השקעות או בעל רישיון יועץ השקעות המבקשים רישיון מנהל תיקים- ישלמו מלוא האגרה הקבועה בתקנות משנה אלה ;

הוספת תקנה 24א 15. אחרי תקנה 24 לתקנות העיקריות, יבוא :

"אישור על קיום 24א. בעל רישיון המבקש אישור המעיד על קיום רישיון, לרבות במקרים של אובדן או השמדת רישיון קיים, יחויב בתשלום אגרה בסך 75 שקלים חדשים."

תיקון תקנה 25 16. בתקנה 25 לתקנות העיקריות-

(1) בתקנת משנה (א), בסופה יבוא "המבקש להירשם לבחינה לאחר תום המועד להגשת בקשות להיבחן שנקבע לפי תקנה 6, ישלם לרשות אגרה בסכום השווה לפי שלושה הסכום האמור, ואולם אין בתשלום האמור כדי לחייב את הרשות לרשום את המבקש לבחינה; סירבה הרשות לאפשר למבקש להיבחן, תוחזר לו אגרה זו";

(2) בתקנת משנה (ב), במקום "420" יבוא "620";

(3) תקנת משנה (ג) - בטלה.

החלפת תקנה 27 17. במקום תקנה 27 לתקנות העיקריות יבוא:

"אגרה שנתית 27. (א) בעל רישיון ישלם ב-1 באוגוסט של כל שנה אגרה שנתית על פי תקנות אלה בעבור כל שנת כספים;

(ב) יחיד שרישיונו הותלה יהיה פטור מתשלום אגרה שנתית בעבור תקופת ההתליה; בוצעה ההתליה במועד מאוחר ל-1 באוגוסט לא יתקיים הפטור האמור לאותה שנה;

(ג) סכומי האגרה השנתית יהיו כמפורט להלן:

(1) ליחיד בעל רישיון - 652 שקלים חדשים, ואולם יחיד בעל רישיון שאינו מועסק בתאגיד מורשה לרבות יחיד המועסק בתאגיד בנקאי, ישלם כפל האגרה האמורה;

(2) לתאגיד בעל רישיון יועץ השקעות או משווק השקעות - סכום השווה למכפלת 2,500 שקלים חדשים במספר בעלי הרישיון השותפים או העובדים בתאגיד כפי שהוא במועד הדיווח האחרון לפי סעיף 27(ג3) לחוק, אך לא פחות מ-5,000 שקלים חדשים;

(3) לחברה בעלת רישיון מנהל תיקי השקעות -

(א) (1) עבור שווי נכסים כולל של עד 50 מליון שקלים חדשים – 5,000 שקלים חדשים ;

(2) עבור שווי נכסים כולל מעל 50 מליון שקלים חדשים ועד 500 מליון שקלים חדשים – $1/10000$ משווי נכסים זה ;

(3) עבור שווי נכסים כולל מעל 500 מליון שקלים חדשים ועד 5,000 מליון שקלים חדשים – $1/15000$ משווי נכסים זה ;

(4) עבור שווי נכסים כולל מעל 5,000 מליון שקלים חדשים – $1/20000$ משווי נכסים זה ;

לענין פסקת משנה זו, "שווי נכסים כולל" – שוויים של ניירות הערך והנכסים הפיננסיים שבניהולה של החברה, נכון ליום 31 בדצמבר של שנת הכספים הקודמת, כפי שדווח לרשות לפי סעיף 27(א) לחוק ;

(ב) לא הוגש דוח לרשות לפי סעיף 27(א) לחוק עד ל- 1 באוגוסט - פי אחד וחצי מסכום האגרה ששולמה בשנה הקודמת ; מצאה הרשות במועד הגשת הדוח האמור כי בוצע תשלום אגרה בחסר- ישולם באופן מיידי הפרש האגרה הנדרש ויחולו ביחס לתשלום זה הוראות תקנת משנה (ה), מצאה הרשות כי בוצע תשלום ביתר- יוחזר סכום האגרה העודף ששולם ;

(ד) החזיק תאגיד מורשה ברישיון רק בחלק מהשנה ישלם את החלק היחסי של האגרה השנתית החלה עליו בהתאם לסעיף קטן (ג)(2) או (3), לפי הענין, השווה לסכום האגרה האמורה כשהוא מחולק ב- 365 ימים ומוכפל במספר הימים באותה שנה שבהם היה בעל רישיון;

(ה) לא שולמה אגרה שנתית במועד, יתווספו עליה הפרשי הצמדה לפי שיעור עליית המדד מן המדד האחרון שפורסם לפני ה-1 באוגוסט של אותה שנה עד המדד האחרון שפורסם לפני המועד שבו שולמה האגרה בפועל, וכן קנס בשיעור של 1% מסכום האגרה השנתית לכל חודש של איחור או חלק ממנו."

הוספת פרק חמישי 18. אחרי תקנה 30 לתקנות העיקריות יבוא:

"פרק חמישי: שונות

"כללים וטפסים 31. בקשות לפי תקנות אלה יוגשו בהתאם לכללים וטפסים שתפרסם הרשות באתר האינטרנט של הרשות."

החלפת התוספות 19. במקום התוספות הראשונה, השניה והשלישית לתקנות העיקריות, יבוא:

"תוספת (תקנה 7)

(1) בחינה בדיני ניירות ערך ואתיקה מקצועית – על הנבחן להיות בקיא בדיני ניירות הערך, בדינים המסדירים את פעילותן של החברות הציבוריות ושל ניירות ערך ונכסים הפיננסיים. בנוסף עליו להיות בקיא בדינים המסדירים את פעילותם של בעלי רשיון ואת האתיקה מקצועית והאחריות המקצועית הנדרשים מהעוסקים בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות.

(2) בחינה מקצועית א' – על הנבחן להיות בקיא במושגים בכלכלה, מימון וחשבונאות, ויישומם בקבלת החלטות השקעה עבור לקוח. עליו להבין את הפעילות הכלכלית, לרבות נושאים הקשורים במדיניות פיסקאלית ומוניטארית. עליו להיות מסוגל לקבל החלטות השקעה במציאות של משק גלובלי. על הנבחן להיות בקיא במבנה הדוחות הכספיים, היחסים בין הסעיפים השונים ומשמעויותיהם, להכיר את מבנה שוק ההון בישראל ובעולם, מרכיביו והמדדים הרלבנטיים לו. עליו לגלות בקיאות בשוק הראשוני ובהצעות רכש וכן בשוק המשני לרבות שיטות מסחר. עליו לגלות בקיאות בניירות הערך ובנכסים הפיננסיים לסוגיהם, לרבות מט"ח, הדרכים השונות להערכת שוויים, תמחורם לפי מודלים שונים, הפרמטרים המתייחסים אליהם, חישובי תשואה, ביטחונות, הערכת סיכונים, וכן הוראות המיסוי. על הנבחן להפגין מיומנות בבירור צרכי הלקוח ולהיות מסוגל להשתמש בכל המידע האמור לצורך מתן ייעוץ המתאים ללקוח.

(3) בחינה מקצועית ב' – על הנבחן ליישם את הידע המקצועי שרכש בנושאים שבבחינה מקצועית א' לצורך ניהול של תיקי הלקוחות. עליו לדעת לבנות ולנהל תיק השקעות ללקוח בהתבסס על צרכיו והנחיותיו, לרבות רמת הסיכון המתאימה לו ותוך התאמה לאפשרויות ההשקעה השונות. עליו להכיר את השפעת המיסוי על תיק ההשקעות בהתאם לסוג הלקוח. על הנבחן להיות מסוגל לנצל הזדמנויות של ארביטראז' ולבצע הגנה בפני סיכונים פיננסיים באמצעות שימוש בנגזרים ובמכשירים פיננסיים מתוחכמים.

תחילה 20. (א) תחילתן של תקנות אלה, למעט האמור בתקנת משנה (ב), 60 ימים מיום פרסומן (להלן- יום התחילה).

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), תחילתן של הוראות תקנה 27 לתקנות העיקריות כנוסחה בתקנה 18 לתקנות אלה ביום 1 באוגוסט 2010 (י"ז אייר התש"ע).

הוראות מעבר 21. (א) מי שהגיש לרשות ערב יום התחילה בקשה להבחן, בקשה לפטור מבחינה, בקשה להתמחות, ערר או בקשה לרשיון, יחולו לגבי אותה בקשה הוראות התקנות כנוסחן ערב יום התחילה.

(ב) מי שעמד בבחינות היסוד בכלכלה, חשבונאות וסטטיסטיקה ומימון כמשמעותן בתוספת הראשונה לתקנות העיקריות לנוסחן ערב יום התחילה, או שקיבל מהן פטור, יהיה רשאי להיבחן בבחינה מקצועית א' ובבחינה מקצועית ב', כמשמעותן בתוספת הראשונה לתקנות העיקריות לנוסחן ערב יום התחילה, בשני מועדי הבחינה הסמוכים למועד התחילה (להלן- תקופת המעבר); מי שעמד בחלק מבחינות היסוד האמורות ערב התחילה או קיבל פטור מחלקן, יידרש להשלים את בחינות היסוד החסרות במהלך תקופת המעבר כתנאי להחלת תקנת משנה זו.

(ג) מי שקיבל פטור מחלק הבחינה שעוסק בדיני ניירות ערך, יורשה להיבחן על החלק העוסק באתיקה מקצועית, בהסתמך על הפטור האמור עד תום תקופת המעבר לכל המאוחר.

התש"ע _____
(2009)
(חמ 3-2766)

יובל שטייניץ

שר האוצר